ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1949

Vyhlásené: 12.03.1949 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

60.

Zákon

zo dňa 22. februára 1949

o hospodárskom plánovaní (plánovací zákon).

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Diel I.
Orgány plánovacej služby.

§ 1

(1) Na zaistenie vedenia všetkej hospodárskej činnosti štátom na základe jednotného hospodárskeho plánu sa zriaďuje Štátny úrad plánovací so sídlom v Prahe ako ústredný orgán pre veci hospodárskeho plánovania a pre koordináciu v hospodárskych veciach, ako aj pre prípravu opatrení a rozhodnutí predsedu vlády v hospodárskych veciach (§ 88, ods. 1, druhá veta Ústavy).

(2) Hospodárskymi vecmi sa rozumejú najmä veci výroby, obehu a spotreby statkov i služieb, včítane dopravy a služieb sociálnych (starostlivosti sociálnej, zdravotnej a kultúrnej a výchovnej), veci finančnej, veci cenovej, ako aj veci miezd, platov a dôchodkov vôbec.

(3) Hospodárske plánovanie sa vykonáva so zreteľom na celé územie štátu a na jeho časti a zahrnuje tiež plánovanie územné.

(4) Štátnemu úradu plánovaciemu prislúcha najmä:

a) pripravovať návrhy hospodárskych plánov a predkladať ich vláde;

b) sledovať a kontrolovať vykonávanie hospodárskych plánov, dbať na správne rozmery (proporcie) v rozvoji jednotlivých úsekov a odvetví národného hospodárstva a navrhovať opatrenia na odstránenie vznikajúcich nerovnomerností, zisťovať rezervy a nevyužité kapacity (možnosti) a podľa zistených výsledkov navrhovať účelné opatrenia;

c) skúmať jednotlivé otázky hospodárstva v štáte a otázky rozvoja výrobných síl v jeho oblastiach a vypracovávať návrhy na ich riešenie, ako aj usmerňovať plánovanie výstavby krajov, miest a obcí;

d) usmerňovať a viesť, pokiaľ ide o plánovaciu metódu a techniku, plánovaciu službu vo všetkých úsekoch hospodárskeho plánovania, zahrnujúc do toho štatistiku a podnikové počtovníctvo;

e) sústavne sledovať rozvoj hospodárskych pomerov na území štátu i za hranicami;

f) sledovať a usmerňovať výskum podľa potrieb hospodárskeho plánovania.

§ 2

(1) Štátny úrad plánovací je ústredným úradom. V jeho čele je minister - predseda Štátneho úradu plánovacieho, ktorého vedením tohto úradu poveruje prezident republiky.

(2) Predsedu podporujú pri vedení Štátneho úradu plánovacieho námestníci, ktorých vymenúva prezident republiky na návrh vlády.

§ 3

(1) Poradným orgánom predsedu pri vedení Štátneho úradu plánovacieho je Ústredná plánovacia komisia, ktorá má najviacej 15 členov. Členmi Ústrednej plánovacej komisie sú námestníci predsedu Štátneho úradu plánovacieho, predseda Slovenského plánovacieho úradu (§ 4) a ďalší hospodárski odborníci, vymenovaní vládou. Práce Ústrednej plánovacej komisie vedie predseda Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Ústredná plánovacia komisia vykonáva pôsobnosť Štatistickej rady štátnej podľa zákona zo dňa 28. januára 1919, č. 49 Sb., o organizácii štatistickej služby, a podľa vládneho nariadenia zo dňa 28. novembra 1919, č. 634 Sb., o složení kompetencii a spôsobe rokovania Štatistickej rady štátnej (štatút Štatistickej rady štátnej).

(3) Podrobnosti o činnosti Ústrednej plánovacej komisie upraví štatút, na ktorom sa usnáša komisia a ktorý schvaľuje vláda.

(4) Pre čiastkové práce hospodárskeho plánovania môže predseda zriadiť odborné komisie aj sbory znalcov.

§ 4

(1) Ako regionálny plánovací orgán Štátneho úradu plánovacieho sa zriaďuje na Slovensku Slovenský plánovací úrad so sídlom v Bratislave. V čele Slovenského plánovacieho úradu je povereník - predseda Slovenského plánovacieho úradu, ktorého vedením tohto úradu poveruje vláda.

(2) Poradným orgánom predsedu Slovenského plánovacieho úradu je Slovenská plánovacia komisia, ktorá má najviac 15 členov. Členov Slovenskej plánovacej komisie vymenúva Sbor povereníkov z radov hospodárskych odborníkov. Práce Slovenskej plánovacej komisie vedie predseda Slovenského plánovacieho úradu. Ustanovenia § 3, ods. 3 a 4 platia obdobne, pričom štatút Slovenskej plánovacej komisie schvaľuje Sbor povereníkov.

§ 5

Štátny úrad plánovací sleduje a kontroluje prípravu a vykonávanie hospodárskych plánov prostredníctvom svojich splnomocnencov, ktorí sú nezávislí na nižších orgánoch plánovacej služby.

§ 6

(1) Štátny úrad štatistický podlieha predsedovi Štátneho úradu plánovacieho. Doterajšia pôsobnosť predsedu vlády vo veciach štatistickej služby prechádza na predsedu Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Výkonným orgánom Štátneho úradu štatistického je na Slovensku Slovenský plánovací úrad, ktorý je Štátnemu úradu štatistickému v odbore jeho pôsobnosti podriadený.

§ 7

(1) Ústredné úrady sa zúčastnia na hospodárskom plánovaní, spravujúc sa, pokiaľ ide o plánovaciu metódu a techniku, smernicami Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Ústredné úrady sú povinné napomáhať Štátnemu úradu plánovaciemu pri plnení jeho úloh.

§ 8

(1) Hospodárske, odborové, záujmové a kultúrne, po prípade aj iné organizácie a útvary, ako aj činitelia výroby, obehu a spotreby sú povinní zúčastniť sa na plánovacej službe, pokiaľ to vyžaduje plnenie úloh Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Podrobnosti ustanoví vláda nariadením, v ktorom môže najmä určiť zásady pre vhodné opatrenia, ktoré sa robia na náklad toho, kto povinnosť podľa odseku 1 nesplnil.

§ 9

(1) V úradoch, orgánoch ľudovej správy, ústavoch, podnikoch, závodoch, ako aj v hospodárskych organizáciách a útvaroch, ktoré sa účastnia na plánovacej službe (§ 8, ods. 1), sa vytvoria vhodné organizačné zložky, v ktorých sa sústredia úlohy plánovacej služby.

(2) Postup, rozsah a spôsob vykonávania činnosti týchto zložiek upravuje Štátny úrad plánovací smernicami. Vyššie orgány plánovacej služby usmerňujú v medziach ustanovení tohto zákona činnosť týchto zložiek.

§ 10

Všetky orgány plánovacej služby sa opierajú pri plnení svojich úloh o najširšiu iniciatívu pracujúcich.

§ 11

Ústredné úrady sú povinné predbežne prejednať so Štátnym úradom plánovacím všetky opatrenia zásadného rázu, včítane zákonodarné práce, pokiaľ sa dotýkajú predmetov hospodárskeho plánovania. Toto ustanovenie platí primerane aj pre vzájomný pomer medzi Slovenským plánovacím úradom a príslušnými orgánmi a činiteľmi na Slovensku.

§ 12

(1) Každý je povinný podávať správne, pravdive a včas všetky údaje, zprávy a návrhy, ktoré od neho požadujú orgány plánovacej služby pre potreby svojej služby buď priamo, alebo nepriamo prostredníctvom iných úradov alebo orgánov.

(2) Kontrolné orgány plánovacej služby majú pri výkone svojej služby prístup do obchodných a prevádzkových miestností a skladov, a na osobitný príkaz Štátneho úradu plánovacieho, po prípade Slovenského plánovacieho úradu, aj do bytov. Kontrolným orgánom musia byť predložené na nazretie záznamy, opisy a iné pomôcky, potrebné pre výkon ich služby. Pri kontrolách treba dbať na ústavné predpisy o ochrane slobody osobnej a domovej a o tajomstve listovom. Kontrolné orgány plánovacej služby majú pri výkone služby ochranu, prislúchajúcu verejným orgánom.

Diel II.
Prechodné a záverečné ustanovenia.

§ 13

(1) Generálny sekretariát Hospodárskej rady a doterajší Štátny úrad plánovací sa zrušujú a ich pôsobnosť, ako aj pôsobnosť Hospodárskej rady prechádza, pokiaľ tento zákon alebo predpisy podľa neho vydané neustanovujú inak, na novo zriadený Štátny úrad plánovací, do ktorého sa prevádzajú tiež zamestnanci oboch zrušených úradov.

(2) Štátny plánovací a štatistický úrad v Bratislave sa zrušuje a jeho zamestnanci sa prevádzajú do Slovenského plánovacieho úradu.

(3) Dňom, ktorý určí minister - predseda Štátneho úradu plánovacieho nariadením, najneskoršie však dňom 1. januára 1950, sa zruší tiež Najvyšší úrad cenový a zanikne pôsobnosť Povereníctva výživy vo veciach cenových podľa doterajších predpisov. Podrobnosti, najmä tiež pokiaľ ide o zamestnancov Najvyššieho úradu cenového, ustanoví vláda nariadením.

(4) Štátny úrad plánovací vykonáva plánovanie cien, vydáva smernice pre vykonávanie cenovej politiky a koordinuje cenotvornú činnosť už odo dňa vyhlásenia tohto zákona. Cenotvorná činnosť sa postupne prenesie vládnymi nariadeniami na príslušné ústredné úrady, ktoré ňou môžu poveriť orgány im podriadené.

(5) Pôsobnosť predsedu vlády podľa dekrétu prezidenta republiky zo dňa 27. októbra 1945, č. 115 Sb., o hospodárení s uhlím a palivovým drevom, a podľa zákona zo dňa 5. marca 1946, č. 48 Sb., o hospodárení s minerálnymi olejami a pohonnými látkami, prechádza na ministra - predsedu Štátneho úradu plánovacieho.

§ 14

(1) Kto poruší ustanovenia tohto zákona alebo predpisy vydané podľa neho, najmä kto nezašle vyžiadanú zprávu včas, urobí nesprávne údaje alebo zatají skutočnosti, dôležité pre plánovaciu službu, sa potresce, ak nejde o čin prísnejšie trestný,

a) v prípadoch menšej závažnosti orgánmi plánovacej služby, na to splnomocnenými, poriadkovou pokutou do 10.000 Kčs,

b) v iných prípadoch okresným národným výborom pokutou do 100.000 Kčs alebo väzením (zatvorením) do 6 mesiacov. Pre prípad nevymožiteľnosti pokuty sa vymeria zároveň náhradný trest na slobode podľa miery zavinenia do 6 mesiacov.

(2) Ak sa dopustí vinník činu podľa odseku 1, písm. b) za priťažujúcich okolností alebo ak bol už právoplatne odsúdený pre taký čin, môže okresný národný výbor vedľa pokuty uložiť trest väzenia (zatvorenia) do 6 mesiacov. V takom prípade nesmie trest väzenia (zatvorenia) spolu s náhradným trestom na slobode presahovať 6 mesiacov.

§ 15

(1) Podrobnosti na vykonanie tohto zákona ustanoví vláda nariadením, ktorým najmä upraví pôsobnosť Slovenského plánovacieho úradu a podrobnosti o jeho vzťahu k Štátnemu úradu plánovaciemu, určí hlavné zásady, podľa ktorých sa národné výbory a organizácie, útvary a činitelia (§ 8, ods. 1) zúčastnia na hospodárskom plánovaní, ustanoví podrobnosti o splnomocnení orgánov plánovacej služby podľa § 14, ods. 1, písm. a) a upraví konanie pri ukladaní poriadkových pokút podľa tohto ustanovenia.

(2) Štátny úrad plánovací môže vyhláškou v Úradnom liste ustanoviť, v akom rozsahu a akým spôsobom majú byť podávané údaje, zprávy a návrhy podľa ustanovenia § 12, ods. 1.

(3) Usnesenia Ústrednej plánovacej komisie, urobené pri výkone jej pôsobnosti ako Štatistickej rady štátnej (§ 3, ods. 2), pokiaľ určujú povinnosti (§§ 4 a 5 zák. č. 49/1919 Sb.), vyhlasuje Štátny úrad plánovací vyhláškou v Úradnom liste.

§ 16

(1) Zrušuje sa, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, platnosť, po prípade používateľnosť všetkých predpisov, odporujúcich jeho ustanoveniam, najmä dekrétu prezidenta republiky zo dňa 25. augusta 1945, č. 63 Sb., o Hospodárskej rade, vládneho nariadenia zo dňa 23. novembra 1945, č. 144 Sb., o složení, organizácii a spôsobe činnosti generálneho sekretariátu Hospodárskej rady, a vládneho nariadenia zo dňa 23. novembra 1945, č. 145 Sb., o složení, organizácii a pôsobnosti Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Dokiaľ nedôjde k novej úprave, postupuje sa primerane podľa doterajších predpisov o Najvyššom úrade cenovom a o pôsobnosti Povereníctva výživy vo veciach cenových, po prípade o Štátnom plánovacom a štatistickom úrade v Bratislave.

§ 17

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Fierlinger v. r.

Dr. Ševčík v. r.

Dr. Clementis v. r.

arm. gen. Svoboda v. r.

Dr. Gregor v. r.

Nosek v. r.

Dr. Dolanský v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Kliment v. r.

Ďuriš v. r.

Krajčír v. r.

Petr v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Dr. Neuman v. r.

Erban v. r.

Plojhar v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.